

Hanna Kôčki-Krenz, Jan Źak

Kowalki, woj. koszalińskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 8, 131-132

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

64 groby, w tym 4 pochówki popielnicowe, pozostałe zaś jamowe. Większość grobów uległa częściowemu uszkodzeniu w czasie prac polowych. Z tego względu na powierzchni pola i w warstwie próchnicy znaleźć można wiele ułamków ceramiki /w tym fragmenty terra sigillata/ oraz kawałki przepalonych kości.

Groby jamowe miały najczęściej kształt owalny, w przekroju nieckowaty, o wymiarach od 40 do 250 cm. Głębokość wahała się od 15 do 80 cm.

Z układu grobów jamowych wynika, że tworzą one skupiska, podczas gdy groby popielnicowe występują w rozproszeniu.

Wyposażenie grobów jest w zasadzie mało zróżnicowane i raczej ubogie. W tej sytuacji dość zaskakująca jest duża liczba grobów /13/, w których znaleziono ułamki terra sigillata, zaobserwowano, że niektóre ułamki znalezione w różnych grobach pochodziły z jednego naczynia.

W dwóch grobach terra sigillata wystąpiła razem z ceramiką o cechach późnolateńskich. Wśród zabytków metalowych wyróżniono m.in. 8 sprzączek, 6 noży i tyle samo fibul, w tym dwie brązowe, dwa groty, nożyce, sztyło, igłę i okucie pochwy miecza.

W oparciu o dotychczas uzyskane materiały można powiedzieć, że cmentarzisko powstało w końcowej fazie późnego okresu lateńskiego i trwało do fazy B2 okresu rzymskiego. Najwięcej jednak materiałów przypada na wczesną fazę okresu wpływów rzymskich.

Badania będą kontynuowane.

KOWALKI, pow. Biłgoraj
Stanowisko 1

Katedra Archeologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Badania prowadził zespół pod kierownictwem mgr Han-ny Kōčki-Krenz i prof. dr. hab. Jana Źaka. Finansował IHKM PAN i UAM w Poznaniu. Trzeci sezon badań. Cmentarzisko szkieletowe z III-V w., osada prawdopodobnie z V/VI w.

Kontynuowano prace wykopaliskowe w nawiązaniu do wykopów z 1970 i 1971 r. w części wschodniej stanowiska, gdzie uchwycono kraniec warstwy kulturowej, odsłaniając na tym terenie jedynie dwie jamy. Kolejno założono wykopy posuwając się w kierunku zachodnim od zbadanych w ubiegłym sezonie terenów, wzdłuż osi wschód-zachód. Na obszarze 387 m² odsłonięto 34 obiekty archeologiczne, w tym 20 jam, głównie spaleniskowych, 1 półziemiankę, 7 grobów szkieletowych, 9 plam i 6 obiektów nieokreślonych /wchodzących w profile wykopu i pozostawionych do badań w 1975 roku/

Starszy poziom stanowi cmentarzysko szkieletowe. Odsłonięto 7 grobów kształtu prostokątnego, usytuowanych na osi północ-południe. Dwa z nich zawierały jedynie fragmenty ceramiki. Pozostałe groby obok naczyń przy głowie zmarłego /od strony północnej/ zawierały paciorki szklane, bursztynowe i kamienne, fragmenty grzebieni rogowych z nitami z brązu, fibule brązowe i fragment srebrnej, przęśliki gliniane, igły brązowe, fragmenty tkanin i skóry, fragmenty nieokreślonych przedmiotów metalowych i w jednym przypadku nóż żelazny w drewnianej oprawie. Do najciekawszych z grobów należy grób 11, który obok wymienionych przedmiotów zawierał srebrny pierścionek ze szklanym oczkiem, fragment srebrnej monety /?/, stanowiących prawdopodobnie pozostałość po ozdobie.

Młodszy poziom stanowią jamy spaleniskowe wraz z półziemianką, których zawartość stanowią węgielki drzewne i fragmenty ceramiki. Obiekty te wystąpiły w warstwie II, nieco powyżej poziomu z grobami szkieletowymi, oraz bezpośrednio pod warstwą orną w postaci owalnych plam, kształtu misowatego w profilu. Do tego poziomu osadniczego należą również plamy, których charakter będzie można określić po dalszych badaniach. Być może są to pozostałości słupów wchodzących w skład budowli naziemnych.

Na podstawie analizy stratygraficznej można przypuszczać - iż osadnictwo to było dwufazowe.

Badania tegoroczne, obok uchwycenia granic stanowiska, potwierdziły zasygnalizowaną wcześniej dwufazowość osady.

Badania będą kontynuowane.

KRUPICE, pow. Siemiatycze
Stanowisko Ia

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku

Badania prowadził dr Jan Jaskanis oraz mgr Danuta Jaskanis i mgr Krystyna Chilmon. Finansował WKZ w Białymstoku. Drugi sezon badań. Cmentarzysko z późnego okresu lateńskiego i z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuując prace z 1972 r. prowadzono badania w północno-zachodniej części cmentarzyska. Ich celem była eksploracja najbardziej obecnie narażonej na zniszczenie partii obiektu. Jednocześnie spodziewano się uzyskać dalsze dane pozwalające lepiej rozpoznać relacje pomiędzy badanym cmentarzyskiem z grobami kultury przeworskiej a grobami kultury wielbarsko-cecelskiej. Zamiary spełnione zostały tylko częściowo. Zbadana powierzchnia ok. 340 m² istotnie zajmowała peryferię cmentarzyska, o słabnącej ku wschodowi gęstości występowania grobów lecz nie ujawniła jeszcze pełnego zasięgu obiektu. Bardzo nieliczne groby kultury wielbarsko-cecelskiej, odkryte w rozproszeniu nie zawierały przedmiotów umożliwiających ści-